Doamna mea,

Ţi-aş zice “amica mea”, dacă din scrisorile Dtale n-ar respira pururea un ton de amărăciune, dacă uitând ceea ce am fost - odinioară - şi-mi pare un secol de atunci - ai primi amiciţia ce ţi-o ofer şi respectul pe care am învăţat a-l avea pentru Dta.

Să fim dar odată sinceri între olaltă, să lăsăm acuzările şi suspiciunile de-o parte şi să mă laţi să-ţi descriu cum mi se prezintă mie acest trecut de-un an şi mai bine care mi-a părut atât de lung. De ce mi-ai cerut scrisorile înapoi îmi explic poate. Puţinele zile în care nu ţi-am răspuns ţi-au părut prea lungi şi aveai cuvânt să aştepţi de la mine mai multă grabă. Ceea ce m-a mirat însă este repejunea cu care-ai răspândit în lume vestea rupturii noastre, ceea ce eu nu spusesem absolut nimănui. mai târziu a venit blaga cu totul nemeritată despre Maiorescu, despre o Doamnă oarecare, ce nu ţi-a dorit niciodată rău şi de care erai geloasă fără umbră de cuvânt, dar pe lângă acestea - de ce s-o tăgăduiesc? - a venit, poate prilejuită de aceste mici lucruri, un desenchantement, un urât şi un pustiu în sufletul meu, încât acesta nu s-a putut umplea cu nimica, a rămas permanent.

Dta totdeuna ai gândit că eu petrec în Bucureşti. Te-ai înşelat totdeuna şi fie cine din cunoscuţii mei îţi poate da mărturie c-am trăit ca un pustnic, ca un săhastru. Mizerii trupeşti şi sufleteşti m-au împresurat întotdeuna şi amintirile, căzând una câte una ca frunzele veştede, momente de aur şi momente de durere au lăsat pe urmă-le un desgust de viaţă şi de tot, pe care nu ţi-l pot descrie. Îţi vei fi aducând aminte poate că-ntr-o scrisoare ţi-am cerut iertare c-am îndrăznit a te iubi. Ştiam eu de ce-o cer. Ştiam prea bine că fondul sufletului meu e desgustul, apatia, mizeria. Eu nu sunt făcut pentru nici o femee, nici o femee nu e făcută pentru mine, şi oricare ar crede-o aceasta, ar fi nenorocită. Nu iubesc nimic pentru că nu cred în nimic şi prea greoi pentru a lua vreun lucru precum se prezintă, eu nu am privirea ce înfrumuseţează lumea, ci aceea care vede numai răul, numai defectele, numai partea umbrei. Sătul de viaţă fără a fi trăit vreodată, neavând un interes adevărat pentru nimic în lume, nici pentru mine însumi, şira spinării morale e ruptă la mine, sunt moraliceşte deşălat. Şi Dta mă iubeşti încă, şi Dta nu vezi că sunt imposibil, că-ţi arunci simţirea unui om care nu e-n stare nici de-a-ţi fi recunoscător măcar?

Dă-mă uitării precum te-am mai rugat, căci numai uitarea face viaţa suportabilă.

Nu risipi partea cea mai bună a vieţii şi a inimei d-tale pentru un om care nu e vrednic să-ţi ridice praful urmelor şi crede-mă odată în viaţă când îţi spun marele adevăr, că cel ce nu e-n stare a se iubi pe sine, nu e-n stare a iubi pe nimenea. Va fi poate ca orice organism o jertfă a instinctelor sale fiziologice împreunate c-o idee fixă. dar când un asemenea om ca mine va cerceta cenuşa din inima lui, va vedea că nu există încă nici o scântee, că totul e uscat şi mort, că n-are la ce trăi, că târâie în zădar o existenţă care nu-i place nici lui, nici altora. Nu cred nimic, nu sper nimic şi mi-e

moraliceşte frig ca unui bătrân de 80 de ani. Dta trăieşti şi eu sunt ucis - ce raport poate fi între noi?

De aceea lasă amărăciunea de-o parte, bucură-te de-o viaţă care va fi frumoasă încă, pentru că ai devenit o femee demnă, pentru că astăzi eşti ceea ce ar fi trebuit să fii totdeuna după dispoziţiile Dtale generoase şi după spiritul de adevăr pe care-l ai. Părerea de rău de a-ţi fi cauzat Dtale dureri e singura părere de rău pe care-o am... Te rog iartă-mi-le cu atât mai mult cu cât mai mult cu cât eu n-am nimic de iertat, cu atât mai mult cu cât de la Dta n-am văzut decât bine.

Al Dtale
supus
Eminescu